CHARLOTTE AMALIE

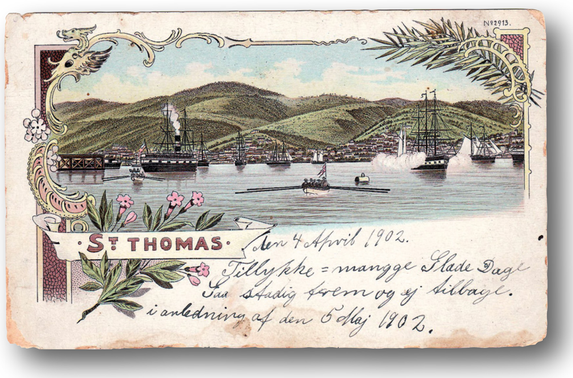

Indsejlingen til Charlotte Amalie

Takket være en næsten lukket naturhavn havde byen en af Vestindiens bedste havne. Selv i orkantiden var den en næsten sikker ankerplads for skibene. Havnen havde yderligere status som frihavn, og fik derfor en umådelig stor betydning for transithandlen i hele det caribiske område. I baggrunden ses de højdedrag, som byen er opført på. Fra venstre Frenchman's Hill, Denmarks Hill og Governement Hill.

Litografisk kort fra ca. 1895, ukendt kunstforlag

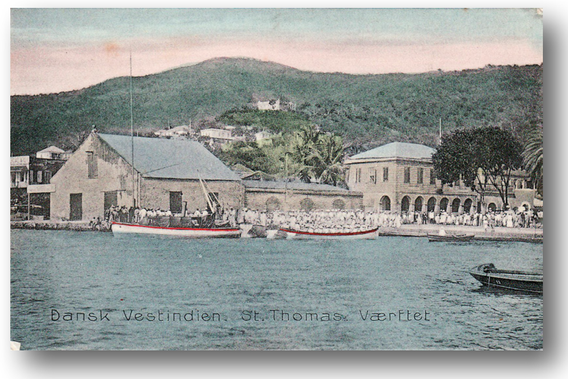

Værftet og toldkammeret

I havnen var der en flydedok og et værksted som ejedes af "The St. Thomas Dock Engineering and Coling Co. Ltd". Virksomhederne ses i forgrunden af billedet. Bag værftet bemærkes told-, havne- og postbygningen ved Kings Warf. Bygningen var opført i to etager af købmand og entreprenør C. Alverty og fra 1865 blev huset udlejet til etaterne. Bygningsværket fik en harmonisk facade med seks høje buer ud mod den nyanlagte Toldbodgade.

Håndkoloreret kort fra ca. 1910, Stenders Forlag

Der slæbes kul ombord

Charlotte Amalie – i daglig tale blot benævnt St. Thomas – blev anløbet af mange skibe. I 1909 af 690 større fartøjer. Flere større rederier etablerede vandcisterner og kuloplag på havnen. Når skibene skulle bunkre kul arbejdede mange farvede mænd og kvinder som kulslæbere. Arbejdet var uhyre anstrengende, men bedre betalt end markarbejdet.

Håndkoloreret kort fra ca. 1910, Stenders Forlag

Fort Christian

Ikke langt fra havnepladsen ligger Fort Christian, opkaldt efter den danske konge Christian V (1670 – 1699). Forløberen for det nuværende fort blev opført i årene 1671 – 1680 på initiativ af guvernør Jørgen Iversen Dyppel (1638 -1683).

Det var dengang et imponerende fæstningsværk, som blev bygget for at kunne forsvare byen mod de berygtede caribiske sørøvere. Udover fæstningens fortifikationsopgaver husede fortet guvernørboligen, øens fængsel, slavemarked og øens første kirke. Christians fort blev i 1874 omdannet til politikammer og et nyt indgangsparti med et tårn i nygotisk stil opførtes. I dag rummer fortet et kulturhistorisk museum.

Håndkoloreret kort fra Lightbourne's West India Series

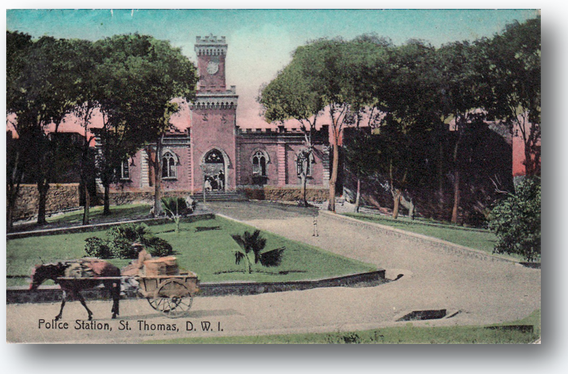

"Det Lindske Hus"

Huset i Nørregade 40 blev opført omkring år 1800. Bygningen har været benyttet til forskellige formål, bl.a. som sæde for det engelske postagentur i årene 1862 til 1877.

Da Dansk Vestindien den 1. september 1877 indtrådte i den internationale postunion, var en udvidelse af posthuset i Charlotte Amalie påkrævet. Al post skulle fremover udelukkende frankeres med dansk-vestindiske frimærker, hvorfor det engelske posthus i byen måtte nedlægges. Fordi den dansk-vestindiske postmængde steg betydeligt, lejede det kongelige danske postvæsen sig ind i bygningen frem til 1907.
Siden blev huset købt af den lutheranske kirke og anvendt som missionshuset "Bethania".

Kort fra ca. 1905, Edward Frass

Grand Hotel

Grand Hotel, bygget i begyndelsen af 1840-erne i nyklassicistisk stil på hjørnet af Nørregade og Dronningens gade - Main Street. På første sal var der indrettet en stor balsal. Ved indgangen til cafeen og restauranten reklameres for Det Dansk-Vestindiske Lotteri.

Kort fra ca. 1910, Edward Fraas.

Vestindisk Lotteri

Reklamepostkort udgivet af Dansk-Vestindisk Lotteri. Kortet henvendte sig til spillelystne ved at lokke med de mange gevinstchancer, fra 50 Franc helt op til 150.000 Franc. Lotteriet var oprettet ved lov i 1904 med det mål, at overskuddet skulle anvendes til forskellige sociale formål på øerne. Hovedkontoret og trækningssalen havde til huse i stuen på Grand Hotel, hvor der på dansk og engelsk blev reklameret ved indgangsdøren.

Kort fra ca. 1905, Ukendt kunstforlag

Hotel 1829

I forgrunden ses hvidklædte sorte kvinder, der bærer forskellige varer på hovedet, og i vejsvinget, foran Kongens Gade 30, er der gang i vejarbejdet. Midt i billedet har vi Hotel 1829. Det elegante hus blev opført i 1829 til købmand Alexander Lavalette, hvis initaler, udført i smedejern, fortsat kan ses på balkonen.
I 1900 blev bygningen omdannet til hotel.

Fotografisk kort fra ca. 1912, ukendt kunstforlag

Main Street

Hjørnet af Nygade og Main Street med de typiske balkoner med smedejernsgelænder uden for boligerne på første sal, lagerrum og forretninger i stueetagen. På venstre side ses de typiske købmandshuse med de rundbuede vinduer og porte. For lige at markere øernes nationale tilhørsforhold er den danske kong Frederik den Ottendes (1906 – 12) og dronning Lovisas kontrafejer blevet indrykket i kortets venstre hjørne.

Kort fra ca. 1908, Lightbourn's Series

Vestindisk Nationalbank

Efter oprettelsen af en Dansk Vestindisk Nationalbank i 1905 ændredes møntbetegnelserne dollar og cent til frank og bit, samtidig med at der indførtes nye skillemønter og pengesedler. Sedlerne havde pålydender på 5, 10, 20 og 100 francs. Trykningen blev foretaget hos Bradbury, Wilkenson and Co., Ltd. Engraves i London.
Her ses forsiden af en 100 franc med bl.a. portrættet af kong Christian den Niende (1863 - 1906).
Forrest i billedet ses et vestindisk postbud i regelmenteret dansk ulden postuniform.

Håndkoloreret kort fra ca. 1910, A. Ovesen

Markedspladsen

I den vestlige del af Main Street ligger markedspladsen, tidligere Casimir Torv, hvor de lokale landbrugere solgte deres afgrøder.
Formentlig har pladsen også dannet rammen for slavemarkedet frem til begyndelsen af 1800-tallet.

Kort fra ca. 1908, Edward Frass

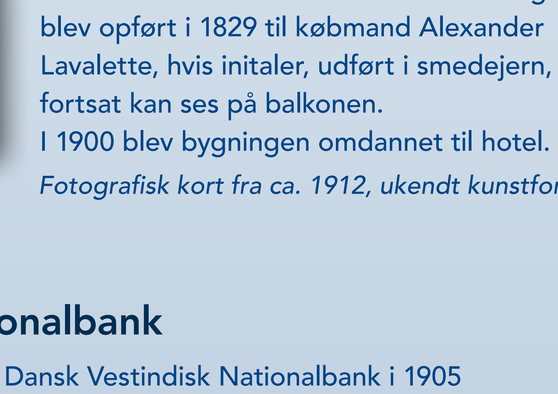

DANSK VESTINDIEN

Design og produktion: idorigrafisk.dk

CHRISTIANSTED & FREDERIKSTED

"Viking" ved St. Thomas.

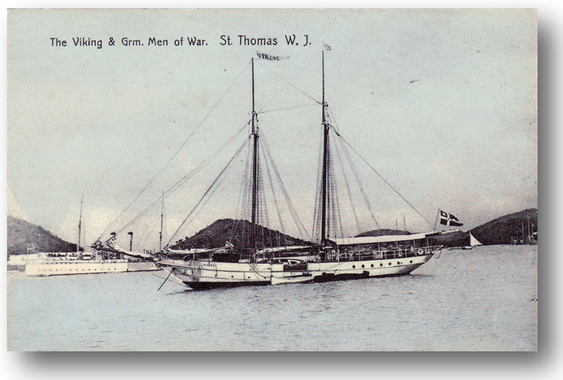

Skonnerten "Vigilant" opretholdt post- og passagertrafikken mellem øerne indtil 1905, hvor ØK's motorskonnert "Viking" overtog hvervet med to ugentlige forbindelser mellem øerne. Befolkningen var godt tilfredse med det hurtiggående skib, men efter et havari i 1911 og senere grundstødning ved St. Thomas, besluttede man at trække skibet hjem til Danmark, hvor det blev solgt til et rederi i Ærøskøbing. Skibet forliste endeligt ved Anholt i 1915. Det var de tyske orlogsbesøg på øerne, som var en medvirkende årsag til, at USA købte øerne.

Håndkoloreret kort fra ca. 1907, Edw. Frass

Protestant Quay

Ved indsejlingen til Christiansted ligger den lille ø Protestant Quay – i daglig tale "Kayen" – hvor havnekaptajnen havde sin bolig, der var omgivet af en frodig tropisk vegetation. Oprindelig blev øen anvendt til begravelsesplads for øernes protestanter, der ikke kunne begraves på de katolske kirkegårde.

Kort fra ca. 1909, Mrs. R. D. Benjamin

Guvernementshuset i Christianssted

Guvernørboligen i Christiansted set mod Kongensgade. Guvernementsbygningen regnedes for en af Vestindiens smukkeste og mest helstøbte nyklassicistiske bygninger, selv om den blev bygget i tre etaper. De to underste etager stammer fra 1774, den øverste fra 1862. Trappepartiet i gavlen er opført omkring 1850, vistnok efter militærarkitekten, løjtnant Gjellerups tegninger. Midt i husets hovedetage lå kolonialrådssalen med sine lange rækker af døråbninger på hver side af gallerierne. Stueetagen rummede kontorer.

Fotografisk kort ca. 1912, ukendt kunstforlag

Den Dansk Vestindiske Nationalbank i Christiansted

I 1904 blev tre love om det vestindiske pengevæsen vedtaget. Det drejede sig om oprettelsen af Det Dansk Vestindiske Lotteri, en møntlov og etableringen af en seddelbank, der blev styret af en aktiebank under navet "Den Dansk Vestindiske Nationalbank".
Den nye institution fik hovedsæde i Charlotte Amelie med filialer i Christiansted og Frederiksted.

Her Christiansteds pompøse filial, som kunderne kunne finde i Kongensgade.

Fotografisk postkort fra ca. 1910
ukendt kunstforlag

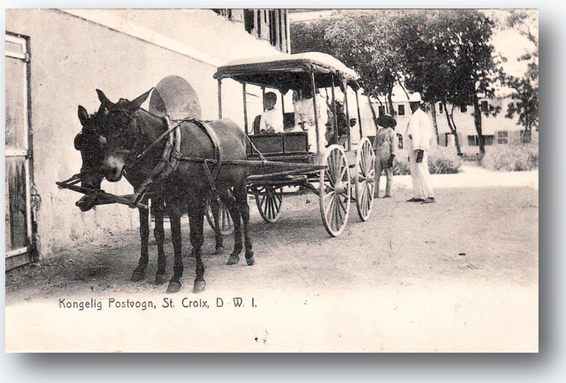

Den kongelige postvogn

Postvognen, der besørgede transporten af breve og pakker mellem Christiansted og Frederiksted, klarede den 25 km lange tur på 2 timer, takket være de gode veje på øen.

Kort fra ca. 1905, ukendt kunstforlag

Veje

Øerne var udstyret med et temmelig godt vejnet. På St. Croix fulgte vejene fra gammel tid ejendomsskellene. Da disse var anlagt i rette linjer, fulgte vejene sjældent terrainets former, men derimod disse rette linjer med retvinklede sving.

Vejene blev på denne måde mange steder meget stejlere og derfor mindre farbare, end hvis de havde været rationelt anlagt.

Kort fra ca. 1907, ukendt kunstforlag

Liv på anløbsbroen i Frederiksted.

Fiskerne tørrer deres net på anløbsbroen og hele sceneriet følges opmærksomt af toldkontrollør Vilhelm Bay (1878-1968) i sin selvkombinerede hvide tolduniform med datidens typiske danske embedsmandskasket på hovedet. På rheden ses en stor ankerliggende damper, hvis last skal fragtes i land på mindre både og pramme.

Fotografisk kort fra ca. 1912, A. Ovesen

Havnepladsen

Dette fotografiske kort viser fint, hvordan Havnepladsen i Fredriksted tog sig ud på en almindelig arbejdsdag. Til venstre ses kranen på broen, gendarmernes badehus, og nogle romfade, som ligger klar til udskibning. I baggrunden - bag fadene - ses fortet, og på selve pladsen er en kærre ved at blive tømt for sin last af store sække fyldt med sukker. Det var stærke okser, som blev brugt som trækdyr, og nogle af disse går rundt på pladsen.

Fotografisk kort fra ca. 1910, ukendt kunstforlag

Kongens Tværgade

En tungt læsset oksekærre er på vej op af den stejle gade. Bemærk de åbne rendestene på hver side af vejen og det smukke fletværk ved huset længere nede mod stranden.

Håndkoloreret kort fra ca. 1908, Stender

Torvehandel

Et pragtfuldt genrebillede, som fortæller, hvordan torvelivet tog sig ud i Frederiksted. Her er sorte kvinder iført fint hvidt tøj og hatte, i færd med at gøre indkøb hos almindeligt klædte landarbejdere, der falbyder deres varer.

Fotografisk kort fra ca. 1908, ukendt kunstforlag

Folkeliv ved karrusellen

Er det mon søndag eftermiddag i Frederiksted, når der var tid til at spadsere gennem byen med sin familie? Liv og glade dage viser dette folkelivsbillede i alt fald, hvor velklædte børn og voksne morer sig ved en karrusel.

Fotografisk kort fra ca. 1908, fotografi påklistret en helsag

DANSK VESTINDIEN

Design og produktion: idéografisk.dk

ARBEJDSLIV

Bomuld

Bomulden havde oprindelig været af stor betydning før øernes eksport, men i begyndelsen af 1800-tallet var efterspørgslen så stærkt dalene, at man opgav bomuldsproduktionen i 1816. I 1850-erne steg bomuldspriserne atter og under den Amerikanske borgerkrig dyrkedes der på St. Croix en del bomuld, men efter krigens ophør standsede produktionen atter. Først ved Plantageselskabet Dansk Vestindiens initiativ påbegyndtes produktionen igen på den østlige del af St. Croix.

Kort fra 1910, A. Ovesen

Pløjning

Omkring århundredeskiftet dyrkedes sukkerrørene praktisk talt kun på St. Croix.
Jordbehandlingen påbegyndtes med pløjningen. Nogle steder anvendtes endnu de gamle tunge plove, der krævede 8-10 stude som trækdyr.

Fotografisk postkort fra ca. 1905, ukendt kunstforlag

Sukkerrør

Efter pløjningen blev markerne skåret op i furer med ca. 1,5 meters mellemrum. Furerne blev senere fyldt op med gødning, som markarbejderne tildækkede med nogle store håndhakker, så "bakkerne" blev regelmæssige i højde og bredde.

Håndkoloreret kort fra ca. 1910, Stenders forlag

Sukkerrør og straffefanger

Efter udplantningen af sukkerrørsstiklingerne skulle der i en periode, indtil sukkerrørene selv kunne kvæle ukrudtet, bruges en stor arbejdsstyrke til at holde markerne rene. Til dette arbejde anvendtes, som dette kort viser, også straffefanger.

Postkort fra ca. 1908, A. Ovesen

Sukkerkærre

Omkring 1900 anvendtes fortrinsvis tohjulede kærrer forspændt et par stude.

Fotografisk kort fra ca. 1908, ukendt kunstforlag

Smalsporsbane

For at forbedre plantagedriften på sukkerfabrikken Bethlehem anlagdes en smalsporsbane for at lette transporten af sukkerrørene. Lokomotiverne "Olga" og "Johan" blev sat på skinnerne i 1909. Det blev den eneste jernbane på De Dansk Vestindiske Øer selv om der i 1905 blev fremlagt et forslag om at forbinde Christiansted og Frederiksted med en jernbane.

Postkort fra ca. 1910, A. Ovesen

På æselryg

I ældre tid blev de høstede sukkerrør almindeligvis transporteret på æselryg til sukkermøllerne.

Kort fra ca. 1903, ukendt kunstforlag

Husflid

Husflidsarbejde blev ikke drevet i stort omfang på øerne. Blandt kvinderne var det fortrinsvis det såkaldte spanisk-work.
Dette var en slags broderi, der udføres ved udtrækning af tråde i fint lærred og silketøj.
En noget større udbredelse havde fletningen af kurve og stråhatte blandt fiskerbefolkningen på St. Jan. På billedet er en voksen i færd med at lære øens ungdom, hvorledes de smukke kurve skal fremstilles.

Kort fra ca. 1908, Coffin Lightbourn's Copyrighted Series

Fiskeri

Øernes beliggenhed i det dyrerige tropiske hav gør, at forudsætningerne for betydeligt fiskeri er til stede. Det var dog kun en lille del af befolkningen, der ernærede sig udelukkende ved fiskeri, hvorimod mange drev det som bierhverv.

Fiskerbådene var meget primitive oftest små åbne joller, der havde et lille trekantet segl. Fordelen ved dette var, at bådene kunne manøvrere hurtigt, hvis kraftige vindstød skulle overraske fiskerne. Af specielle fiskeredskaber brugtes de såkaldte fishpot, en vidjeflettet sekskantet ruse, der på to sider bøjer sig indad og danner en vinkel. Bag båden ses en sådan fishpot.

Kort fra ca. 1900, Lightbourn's Copyrighted Series

DANSK VESTINDIEN

Design og produktion: idonografisk.dk

LEVEVILKÅR

Store børn poserer gladeligt for fotografen

Fotografisk kort fra ca. 1910, ukendt kunstforlag

"Negerby"

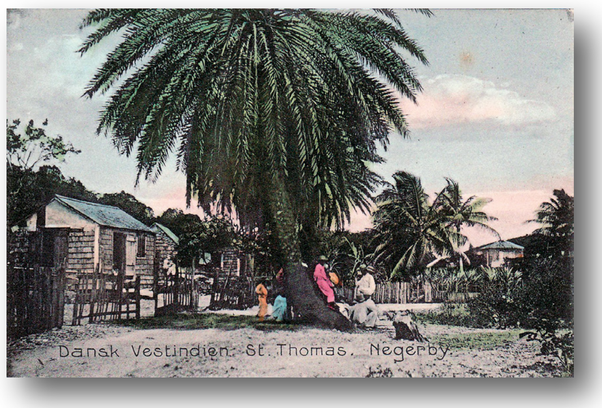

Kortet giver en godt indblik i, hvordan den sorte del af befolkningens boliger tog sig ud – lerklinede hytter med tage af palmeblade og ingen sanitære installationer.

Håndkoloreret kort fra ca. 1910, Stenders Forlag

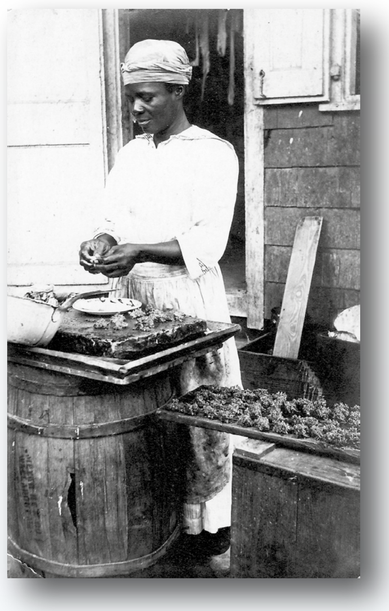

Lækkerier tilberedes

Mange vestindiske kvinder supplerede familiernes små indkomster ved at fremstille forskellige varer, som kunne sælges på et af byernes torvepladser.' Her er en kvinde ved at forberede lækkerier i sit "udendørs køkken".

Fotografisk postkort fra ca. 1910, ukendt kunstforlag

Hos "hårkunstneren"

Selv om fattigdommen var stor, børnedødeligheden ligeså, var det altid dejligt, at få sat håret som her hos "hårkunstneren" foran en af plantagehytterne på St. Croix.

Kort fra ca. 1910, A. Ovesen

Arbejderboliger

Boligforholdene for plantagearbejderne var meget ringe. Her ses nogle børn foran hytterne på Plantageselskabets plantage "Mount Pleasant".

Fotografisk kort fra ca. 1910, ukendt kunstforlag

"Poor Children "Analy", St. Croix"

Sundhedstilstanden blandt mange farvede børn var meget dårlig og børnedødeligheden derfor uhyggelig høj. I slutningen af 1800-tallet nåede den helt op på næsten 50 %. Årsagerne hertil var flere. Den fattige del af befolkningen levede i elendige boliger og der herskede stort ukendskab til hygiejne og barnepleje.

Bedre blev det bestemt ikke, at den danske stat ikke var indstillet på at ofre ret mange penge på det vestindiske hospitals- og sundhedsvæsen.

Postkort fra ca. 1910, A. Ovesen

Tøjvask ved Fredriksfort

Tøjvasken blev foretaget i åbne vandløb. Her ses kvinderne i færd med vasken i nærheden af Frederiksfort.

Håndkoloreret kort fra ca. 1905, Stenders Forlag, og fotografisk postkort fra ca. 1910, A. Ovesen

DANSK VESTINDIEN

Design og produktion: idenyrelse.dk

"DET OFFENTLIGE"

Toldkammeret i Frederikssted

Toldkammeret i Frederiksted, hvor det danske toldflag vejer højt over bygningen.

Postkort fra ca. 1908, ukendt kunstforlag

Opstilling foran Toldkammeret

Ved den smukke toldbygning har told- og postpersonalet taget opstilling foran fotograf Ovesens kamera. Til venstre ses toldforvalter Bjerg og toldkontrollør V. Bay. Derudover bestod personalet af to toldassistenter, en fuldmægtig og en kontorist.

Da toldboden tillige fungerede som postkontor havde toldforvalteren også embedet som postmester. Postpersonalet var et postbud, fire rorskarle og to vagtmænd.

Fotografisk kort fra ca. 1910, A. Ovesen

Gendarmerne bliver foreviget

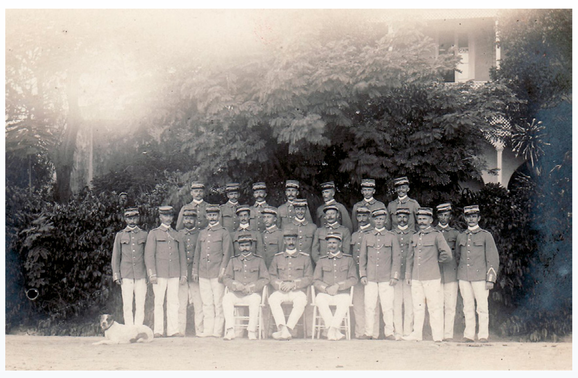

Den 1. april 1907 oprettedes et militært gendarmerikorps, der bestod af 123 mand. Gendarmerne på St. Thomas ses her opstillet til fotografering i deres uldne lyseblå uniformer med hvide ærmespejl og passepoiler. Hovedbeklædningen var enten en hvid tropehjelm eller en lyseblå felthue. Forrest i midten ses chefen, Aage greve Moltke (1862 – 1942), der var af kaptajnsrang og stod lige under guvernøren.

Fotografisk kort fra 1908, ukendt kunstforlag

Gendarmer i mangroveskoven

Drejlskædte gendarmer på øvelse i mangroveskoven på St. Thomas. Kortet viser gendarmernes bevæbning, som var fodfolksudgaven af Remington-gevær model 1867/96 med sabelbajonet.

Fotografisk kort fra ca. 1910, A. Ovesen

Gendarmer på kokosnødderov

Fotografisk kort fra 1908, ukendt kunstforlag

Ordenskorpset

Ved kongelig forordning af 12. juli 1907 oprettedes et ordenskorps, hvis opgave det var, i samarbejde med gendarmerikorpset, at opretholde ro og orden på øerne.

På St. Croix var det mænd mellem 18 og 40 år, der forrettede tjeneste. Korpset var opdelt i fire afdelinger, én for hver af byerne og én for hvert af landdistrikterne. Tjenestetiden var tre år.

Kort fra ca. 1910, A. Ovesen

Ordenskorpset eksercerer

Ordenskorpset eksercerer under ledelse af drejlsklædte gendarmeribefalingsmænd.

På St. Thomas gjaldt den regel at det var mænd mellem 20 og 40 år, som havde indfødsret, næringsdrivende, der havde opholdt sig på øen i over to år, nogle embedsmænd og skatteydende ejere af fast ejendom, der var pligtige til at gøre tjeneste. Korpset skulle bestå af 50 mand, der skulle gøre tjeneste i to år.

Mens uddannelsen stod på, skulle mandskabet først møde en eftermiddag om ugen og derpå en gang månedligt. Uniformerne var gulbrune med røde helkraver, passepoiler og distinktioner. Våben, lædertøjet og uniformen udleveredes af det offentlige.

Fotografisk kort ca. 1910, A. Ovesen

Flagskiftet i Charlotte Amalie

Disse tre kort viser overdragelsen af De Dansk Vestindiske Øer til USA, som fandt sted den 31. marts 1917.
På St. Thomas rhed lå tre orlogsskibe: Den danske "Valkyrien" og de amerikanske "Hancook" og "Olympia", foruden en havareret tysk damper, der ses yders til venstre på kortene.

Et dansk æreskompagni marcherede op foran kasernen og et amerikansk æreskompagni tog opstilling lige overfor, bag rækken af "plantede" kanoner.

Den danske guvernør Konow og den amerikanske guvernør Pollock undertegnede overdragelsesdokumentet i Christiansfort kl. 16. Derefter gik de sammen ned på pladsen og stillede sig foran deres respektive æreskompagnier. Konow gav ordre til at sænke dannebrog, musikken spillede "Kong Christian" og orlogsskibene afgav 21 salutskud. Derpå skiftede æreskompagnierne plads, Polloek erklærede øerne for amerikansk besiddelse, stjernebanneret blev hejst, den amerikanske nationalhymne spillet og salutterne gentaget. Suverænitetsskiftet var fuldbyrdet, mens tusinder af tilskuere uden for pladsen havde fulgt ceremonien.

Fotografiske kort fra 1917, ukendt kunstforlag.

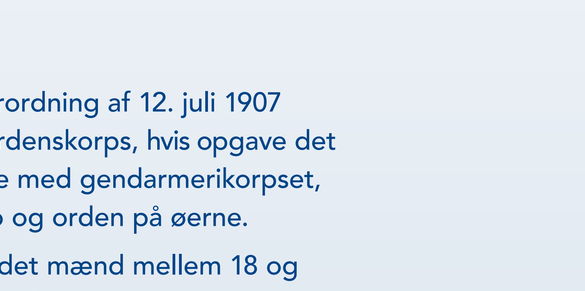

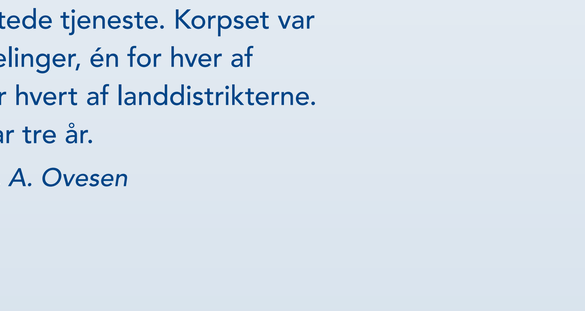

DANSK VESTINDIEN

Design og produktion: ideogrefik.dk